

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Τεύχος 63

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

Σύνταξη-Επιμέλεια:

*Π. Λάρδα, Σύμβουλος ΟΕΥ Α'
Ε. Ξυδιά, Γραμματέας ΟΕΥ Α'*

- Αύγουστος 2021 -

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
-Το Κοινοβούλιο υιοθετεί νόμο για τη μείωση του ΦΠΑ για τους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας	4
-Οι ανοδικές τάσεις στις τιμές των καυσίμων επηρεάζουν άλλα προϊόντα και υπηρεσίες στη ΔΤΒΜ	4
-Πτώση τιμών των παραγώγων πετρελαίου (Ιούλιος 2021)	4
-Σταθμός Υ/Η Cebren: Η απόφαση για τον συνεργάτη της ESM θα είναι γνωστή τον Δεκέμβριο τ.ε.	4
-Στατιστικά στοιχεία για ηλεκτρισμό, φυσικό αέριο, άνθρακα και προϊόντα πετρελαίου, Μάιος 2021	4
1.2 Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate	4
-Bocvarski: Η Κυβέρνηση παρέχει 70 εκατ. ευρώ για την ανοικοδόμηση δρόμων	4
-ZORAN AZMANOV: Επενδύσεις 2,5 εκατ. ευρώ σε μετοχές της "REPLEK"	5
-Κατεδάφιση παράνομης επέκτασης κεντρικού καφέ στον Δήμο Centar των Σκοπίων	5
-Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας με την αμερικανοτουρκική κοινοπραξία "Behtel and Enka"	5
1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας	5
-Αύξηση των καταθέσεων στη ΔΤΒΜ σε μηνιαία και ετήσια βάση (Ιούνιος 2021)	5
-Κεντρική Τράπεζα και το MBA υιοθετούν κατευθυντήριες γραμμές για τράπεζες και ταμειυτήρια	6
-Ολοκλήρωση της συγχώνευσης των Ohrid Bank και Sparkasse Bank	6
1.4 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών/Πληροφορικής	6
-Η εθνική στρατηγική ΤΠΕ είναι το κλειδί για την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού	6
1.5 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων	7
-Ο Π/Θ κ. Zaev συναντά τον Διευθυντή του «Exit» και επενδυτές στην παραγωγή ιατρικής κάνναβης	7
-10% των κερδών τους στο κράτος θα πληρώνουν οι επιχειρήσεις παραγωγής ιατρικής κάνναβης	7
-Ημέρες πληροφόρησης IPARD στο Berovo	7
-Δείκτες τιμών στη γεωργία, Ιούνιος 2021	7
1.6 Βιομηχανικός Τομέας	8
-Αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής τον Ιούνιο κατά 9,5%	8
-Δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής, Ιούνιος 2021	8
-Δείκτες του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία, Ιούνιος 2021	8
1.7 Τομέας Τουρισμού	8
-HOTAM: Έως το 70% των δυνατοτήτων των ξενοδοχείων θα καλυφθεί αυτό το καλοκαίρι	8
1.8 Τομέας Εμπορίου	9
-Παρά το άνοιγμα της διασυνοριακή διάβασης Νίκης – Medzhitlija δεν επιτυγχάνεται πλέον ούτε το 10% του τζίρου στα εμπορικά καταστήματα του Μοναστηρίου (Bitola)	9
- Συνεργασία της κροατικής εταιρείας Asura με το East Gate Mall	9
-Δείκτες κύκλου εργασιών στο εμπόριο, Ιούνιος 2021	9
1.9 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος	10
-Δυσλειτουργίες στους χώρους υγειονομικής ταφής στη Γευγελή	10
-Απόφαση Κυβέρνησης για κλείσιμο παράνομων χωματερών σε 18 Δήμους της Βόρειας Μακεδονίας	10
-Zoka Energy Solution Import: Έργο στρατηγικής επένδυσης στο Negotino με εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας από την καύση αποβλήτων	10
-Παράταση δύο ετών για εφαρμογή των συστάσεων της UNESCO στην περιοχή της Αχρίδας	10
-Ο Δήμος Aerodrom εγκρίνει 420 αιτήσεις για επιδοτήσεις ποδηλάτων	11
1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος	11
-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας	11
-Αύξηση 31% των αιτήσεων προστασίας εμπορικών σημάτων και 7,9% των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στη Βόρεια Μακεδονία (α' εξάμ. 2021)	11
-Bytqi: Βελτιώνονται οι προϋποθέσεις για την έναρξη μιας νέας επιχείρησης στη Βόρεια Μακεδονία	11
-Η TELEKOM SRBIJA θα ξεκινήσει υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας στη Βόρεια Μακεδονία έως το τέλος του 2021	11
2. Οικονομικές ειδήσεις	12
-Οι υψηλότεροι μισθοί στη ΔΤΒΜ καταβάλλονται στον τομέα IT και οι χαμηλότεροι στην κλωστοϋφαντουργία, Μάιος 2021	12
-Μέσος μηνιαίος μεικτός μισθός που καταβάλλεται ανά εργαζόμενο, Μάιος 2021	12

-Υπουργείο Οικονομικών: Η Βόρεια Μακεδονία εξόφλησε πλήρως ομόλογα του 2014, ύψους €500 εκατ. _____	12
3. Ευρωπαϊκή προοπτική _____	13
-Βαλκανικό Βαρόμετρο: Μείωση εμπιστοσύνης Βόρειας Μακεδονίας προς την ΕΕ, στο 53% από το 70% _____	13
-Επιστολή από Βρυξέλλες: Προκειμένου να ενταχθεί η Βόρεια Μακεδονία στην ΕΕ, θα πρέπει να προσαρμόσει το φορολογικό καθεστώς των Βιομηχανικών Ζωνών στις πρόσφατες αποφάσεις των G7 για τη φορολόγηση των πολυεθνικών εταιρειών _____	13
-Υπογραφή 12 συμφωνιών διασυννοριακής συνεργασίας της Βόρειας Μακεδονίας με τη Βουλγαρία και το Κόσσοβο αξίας 3,6 εκατ. ευρώ _____	14
4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις _____	14
-USAID δωρίζει εξοπλισμό για τη διέλευση συνόρων Kjafasan - Qafe Thene _____	14
-Βόρεια Μακεδονία & Αλβανία: Συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων _____	14
5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος _____	15
-Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Οργανισμού Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων και της Δημόσιας επιχείρησης για τη συντήρηση των αυτοκινητοδρόμων και των περιφερειακών οδών _____	15
-"Cineplex" - αίθουσες κινηματογράφου στο εμπορικό κέντρο East Gate Mall των Σκοπίων _____	15
-Προώθηση στρατηγικής για την ανάπτυξη ικανοτήτων για χρηματοοικονομική έρευνα και δήμηση περιουσιακών στοιχείων _____	15
-20.505 μεταχειρισμένα οχήματα εισήχθησαν στη Βόρεια Μακεδονία, το α΄ εξάμηνο 2021 _____	15
6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις _____	16
-Οικονομικό Φόρουμ (Σκόπια, 29 Ιουλίου 2021) / Τριμερής συνεργασία με την υπογραφή τριών συμφωνιών μεταξύ Βόρειας Μακεδονίας, Αλβανίας και Σερβίας / Μετονομασία της πρωτοβουλίας γνωστής ως "Mini Schengen" _____	16
COVID-19: Μέτρα αντιμετώπισης της εξάπλωσης του ιού & σχετική με τον κορωνοϊό ειδησιογραφία _____	16
-111 εκατ. δηνάρια για τη στήριξη ταξιδιωτικών γραφείων, εστιατορίων για γάμους και νυχτερινών κέντρων διασκέδασης _____	16

Σημειώσεις / Disclaimer :

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-skorje@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, ενωσιακό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosorikon-dedomenon>)
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπίων τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 **Ενέργεια και Ορυκτά**

-Το Κοινοβούλιο υιοθετεί νόμο για τη μείωση του ΦΠΑ για τους λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας

Το Κοινοβούλιο της Βόρειας Μακεδονίας ενέκρινε σε συνεδρίαση, που πραγματοποιήθηκε στις 15.7.2021, τον νόμο για τη μείωση του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) για λογαριασμούς ηλεκτρικής ενέργειας με 83 ψήφους υπέρ. Ο νόμος θεσπίστηκε από την Κυβέρνηση με σκοπό τη μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας από την 1^η Ιουλίου 2021, μετά την απόφαση της Ρυθμιστικής Επιτροπής Ενέργειας (ΕΣΕ), κατόπιν αιτήματος των ενεργειακών εταιρειών, να αυξήσει την τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας κατά 12,4%. Σύμφωνα με τον νέο νόμο, ο ΦΠΑ ηλεκτρικής ενέργειας θα μειωθεί από 18% σε 5% έως τις 30 Ιουνίου 2022, οπότεν και θα αυξηθεί εκ νέου σε 10%, προκειμένου να επιστρέψει στο 18% μετά τις 30 Ιουνίου 2023.

-Οι ανοδικές τάσεις στις τιμές των καυσίμων επηρεάζουν άλλα προϊόντα και υπηρεσίες στη ΔιΒΜ

Σύμφωνα με οικονομικούς αναλυτές, οι ανοδικές τάσεις στις τιμές των καυσίμων επηρεάζουν και άλλα προϊόντα και υπηρεσίες, δεδομένης της στενής σχέσης μεταξύ της τιμής των καυσίμων και των μεταφορών, αλλά και των τιμών άλλων προϊόντων. Τους τελευταίους 14 μήνες, η τιμή της βενζίνης αυξήθηκε κατά 21,5 δηνάρια, ενώ η τιμή του diesel κατά 17 δηνάρια (Σημείωση 1 ευρώ = 61,5 δηνάρια). Οι οικονομικοί εμπειρογνώμονες ισχυρίζονται ότι η αύξηση των τιμών των παραγώγων πετρελαίου θα επηρεάσει σίγουρα τις τιμές των τροφίμων και είναι πιθανό ότι η τιμή της βενζίνης θα έχει αντίκτυπο στην αύξηση των δημόσιων μεταφορών, καθώς των υπεραστικών και των διεθνών μεταφορών.

-Πτώση τιμών των παραγώγων πετρελαίου (Ιούλιος 2021)

Η Ρυθμιστική Επιτροπή Ενέργειας (ERC) της Βόρειας Μακεδονίας αποφάσισε στα τέλη Ιουλίου τ.ε. να μειώσει τις τιμές λιανικής των παραγώγων πετρελαίου, κατά 2,22%, κατά μέσο όρο. Τα EUROSUPER BS-95, EUROSUPER BS-98 και Extra light οικιακά λιπαντικά (EL-1) θα είναι πλέον φθηνότερα κατά 1,50 δηνάρια, και το EURODIESEL κατά 1,00 δηνάριο, σε σχέση με τις προηγούμενες τιμές. Η νέα τιμή του EUROSUPER BS-95 θα είναι 71 δηνάρια, το EUROSUPER BS-98 θα πωλείται στα 73 δηνάρια, το EURODIESEL BS (DE V) στα 60 δηνάρια και το επιπλέον ελαφρύ πετρέλαιο 1 (EL-1) στα 62 δηνάρια /λίτρο. Η λιανική τιμή του μαζούτ M-1 NS μειώθηκε κατά 1,138 δηνάρια και η τιμή του ενός κιλού είναι πλέον 36,880 δηνάρια. Η διόρθωση των τιμών, όπως ενημερώνουν από την ERC, οφείλεται στις φθηνότερες τιμές στα παγκόσμια χρηματιστήρια.

-Σταθμός Υ/Η Cebren: Η απόφαση για τον συνεργάτη της ESM θα είναι γνωστή τον Δεκέμβριο τ.ε.

Σύμφωνα με αναφορές στα εδώ ηλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης, στις 26.07.2021, μέχρι το τέλος του έτους θα γνωστοποιηθεί ποιος θα είναι ο εταίρος της ESM στην κατασκευή του υδροηλεκτρικού σταθμού Cebren στον ποταμό Crna. Εννέα εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων αυτών που εδρεύουν στη Γερμανία, Τουρκία, Κίνα, Τουρκία, Ιταλία και Ελλάδα, αποτελούν μέρος του δεύτερου γύρου της διαγωνιστικής διαδικασίας. «Τα αποτελέσματα του διαγωνισμού θα δημοσιευθούν στα μέσα Σεπτεμβρίου τ.ε., οπότε και οι εννέα εταιρείες που πέρασαν το πρώτο στάδιο θα υποβάλουν πλήρεις προσφορές. Η επιλογή θα είναι γνωστή τον Δεκέμβριο 2021», δήλωσε η ESM. Εκτιμάται ότι το έργο θα κοστίσει περίπου 600 εκατ. ευρώ.

-Στατιστικά στοιχεία για ηλεκτρισμό, φυσικό αέριο, άνθρακα και προϊόντα πετρελαίου, Μάιος 2021

Τον Μάιο του τρέχοντος έτους, η χώρα κατανάλωσε συνολικά 524.635 μεγαβατώρες ηλεκτρικής ενέργειας, 10.123 εκατ. κυβικά μέτρα φυσικού αερίου, 254.036 τόνους άνθρακα και 76.769 τόνους πετρελαιοειδών. Σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, το 53,1% της ηλεκτρικής ενέργειας που καταναλώνεται προέρχεται από εγχώρια παραγωγή και το 89,9% της συνολικής κατανάλωσης άνθρακα χρησιμοποιείται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

1.2 **Τομέας Κατασκευών, Δομικών Υλικών και Real Estate**

-Bocvarski: Η Κυβέρνηση παρέχει 70 εκατ. ευρώ για την ανοικοδόμηση δρόμων

Ο Υπουργός Μεταφορών και Επικοινωνιών κ. Blagoj Bocvarski πραγματοποίησε επίσημη επίσκεψη στο Τέτοβο την Πέμπτη, 16.7.2021, όπου συναντήθηκε με τη Δήμαρχο κα Teuta Arifi, και έλαβε γνώση των

τρεχουσών εργασιών ανοικοδόμησης σε πολλούς δρόμους της πόλης. «Η Κυβέρνηση παρέχει 70 εκατ. ευρώ ως άμεση βοήθεια για την ανοικοδόμηση τοπικών οδών και δρόμων. Αυτό το έργο, που υλοποιήθηκε από το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών, είναι ένα εξαιρετικό παράδειγμα καλής συνεργασίας μεταξύ της κεντρικής και της τοπικής αυτοδιοίκησης. Σήμερα λαμβάνουμε γνώση για την ανοικοδόμηση της οδού Goce Delceva στο Τέτοβο, συνολικού μήκους 732 μέτρων και κόστους 15,7 εκατ. δηναρίων», δήλωσε μεταξύ άλλων ο κ. Bogvarski. Η Δήμαρχος κα Arifi ανέφερε ότι αυτός ο δρόμος είναι πολύ σημαντικός για τους πολίτες και τις καθημερινές τους συνήθειες, γι' αυτό και αιτήθηκαν χρηματοδότησης για την ανοικοδόμησή του.

-ZORAN AZMANOV: Επενδύσεις 2,5 εκατ. ευρώ σε μετοχές της "REPLEK"

Η εταιρεία "Nastel" του επιχειρηματία κ. Zoran Azmanov ανακοίνωσε ότι πλέον η "Nastel" κατέχει το 5,95% των κοινών μετοχών της φαρμακευτικής εταιρείας "Replek" των Σκοπίων, δηλαδή 1.543 κοινές μετοχές. Σύμφωνα με την διαδικτυακή πύλη Faktor, στα μέσα Ιουλίου τ.ε. πραγματοποιήθηκαν στο Χρηματιστήριο δύο μπλοκ συναλλαγών με μετοχές της "Replek", με τη "Nastel" να καταβάλλει 2,5 εκατ. ευρώ για την εξαγορά των μετοχών της "Replek". Ο κ. Azmanov έχει επιπλέον μετοχές στη "Replek" μέσω της εταιρείας "Intex". Ο ίδιος δήλωσε ότι προτίθεται να αγοράσει ένα πολύ μεγαλύτερο ποσοστό των μετοχών της εν λόγω εταιρείας, αλλά και να επεκταθεί από τις κατασκευές στον φαρμακευτικό τομέα και την υγειονομική περίθαλψη, με τη δημιουργία ενός νοσοκομείου. Ανέφερε επίσης ότι, με την εν λόγω επένδυση, στοχεύει στον διπλασιασμό των εσόδων και κερδών της "Replek". Τέλος, ο κ. Azmanov παραπονέθηκε για την τρέχουσα κατάσταση στον κατασκευαστικό κλάδο, σημειώνοντας ότι δεν μπορούσε να προβεί στην κατασκευή κάποιων εγκαταστάσεων, λόγω δυσκολιών στην έκδοση των οικοδομικών αδειών.

-Κατεδάφιση παράνομης επέκτασης κεντρικού καφέ στον Δήμο Centar των Σκοπίων

Με εντολή του Δήμου Centar, ξεκίνησε η κατεδάφιση παράνομης επέκτασης του καφέ "Pravda" στην οδό Miroslav Krleza, στα Σκόπια. Μετά από επιθεώρηση, συνήχθη το συμπέρασμα ότι ο επενδυτής δεν διαθέτει έγκριση για επέκταση του κτιρίου, ούτε και σχετική απόφαση για ανέγερση της εν λόγω κατασκευής. Η επέκταση είναι κατασκευασμένη από υαλοπίνακα σε μεταλλικό σκελετό, πάνω σε πλατφόρμα που καλύπτεται με σανίδες. Ο Δήμος απηύθυνε έκκληση σε όλους τους επενδυτές, οι οποίοι έχουν λάβει παρόμοιες αποφάσεις, να αφαιρέσουν από μόνοι τους τυχόν παράνομες κατασκευές, διαφορετικά ο Δήμος θα προχωρήσει σε αναγκαστική διοικητική εκτέλεση. Την επόμενη περίοδο, ο Τομέας Επιθεωρήσεων του Δήμου Centar θα συνεχίσει με τους ελέγχους και τις επιθεωρήσεις, δήλωσε ο Δήμαρχος κ. Bogdanovic. Σύμφωνα με τον Προϋπολογισμό του Δήμου Centar, για το 2021 προγραμματίζονται 12 εκατομμύρια δηνάρια για κατεδάφιση παράνομων κατασκευών.

-Κύρωση του Μνημονίου Συνεργασίας με την αμερικανοτουρκική κοινοπραξία "Behtel and Enka"

Το Κοινοβούλιο της Βόρειας Μακεδονίας κύρωσε, σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 15.7.2021, Μνημόνιο Συνεργασίας με την αμερικανοτουρκική κοινοπραξία "Behtel and Enka" για την κατασκευή των οδών Tetovo-Gostivar, Struga-Kjafasan και Prilep-Bitola. Ο νόμος περιλαμβάνει επίσης πρόσθετα κατασκευαστικά έργα κατά μήκος των διαδρόμων VIII και X. Η εν λόγω ανάθεση προκάλεσε αντιδράσεις, με τους πολέμιους να ισχυρίζονται ότι τέτοια έργα πρέπει να ανατίθενται κατόπιν διεθνών διαγωνισμών.

1.3 Τραπεζικός & Χρηματοοικονομικός Τομέας

-Αύξηση των καταθέσεων στη ΔΤΒΜ σε μηνιαία και ετήσια βάση (Ιούνιος 2021)

Η προσφορά χρήματος τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους σημείωσε μηνιαία αύξηση 1,1%, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση των καταθέσεων, και σε μικρότερο βαθμό στις μακροπρόθεσμες καταθέσεις έως δύο χρόνια και στις βραχυπρόθεσμες καταθέσεις, εν μέσω μείωσης των μετρητών σε κυκλοφορία. Η ετήσια ανάπτυξη στην προσφορά χρήματος είναι 8,3% και οφείλεται κυρίως στις υψηλότερες καταθέσεις χρημάτων, με χαμηλότερη θετική συμβολή των βραχυπρόθεσμων καταθέσεων και των μετρητών σε κυκλοφορία, και σε συνθήκες μείωσης των μακροπρόθεσμων καταθέσεων έως των δύο ετών, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας.

-Κεντρική Τράπεζα και το MBA υιοθετούν κατευθυντήριες γραμμές για τράπεζες και ταμειυτήρια

Η Διοικήτης της Κεντρικής Τράπεζας κα Anita Angelovska Bezhoska και η Πρόεδρος του Τραπεζικού Συλλόγου της Βόρειας Μακεδονία (MBA), κα Maja Stevkova Sterieva υιοθέτησαν κατευθυντήριες γραμμές για μεγαλύτερη διαφάνεια και τυποποίηση στη δημοσίευση δεδομένων για καταθέσεις και δάνεια σε νοικοκυριά. Οι κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν την Πέμπτη, 15.7.2021 θα εφαρμοστούν από τράπεζες και ταμειυτήρια από τις αρχές Αυγούστου τ.ε., δήλωσε η Κεντρική Τράπεζα σε σχετικό δελτίο τύπου. Η υπογραφή αυτού του εγγράφου όσον αφορά τον τραπεζικό τομέα είναι το πρώτο και σημαντικό βήμα στην εφαρμογή της πρώτης εθνικής στρατηγικής για τη χρηματοοικονομική εκπαίδευση και τη χρηματοοικονομική ένταξη 2021-2025, η οποία εγκρίθηκε πρόσφατα από τις ρυθμιστικές αρχές. Σύμφωνα με τη στρατηγική, η ενότητα για τη χρηματοοικονομική ένταξη προβλέπει την αύξηση της διαφάνειας στη λειτουργία και την έκδοση δεδομένων για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες από τον ιδιωτικό χρηματοοικονομικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της τυποποίησης δημοσιευμένων δεδομένων για τον ίδιο τύπο υπηρεσίας. «Μέσω της εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών, που υπογράψαμε με το MBA, οι τράπεζες και τα ταμειυτήρια θα αρχίσουν να δημοσιεύουν δεδομένα σχετικά με τα προσωπικά τραπεζικά προϊόντα σε τυποποιημένη μορφή, η οποία θα παρέχει μεγαλύτερη προβολή, συγκρισιμότητα προϊόντων και καλύτερη ενημέρωση των πολιτών. Με αυτόν τον τρόπο, ενεργούμε για μεγαλύτερη προστασία των καταναλωτών, καθώς και για την εκπαίδευσή τους για ορισμένους τύπους προϊόντων πίστωσης και καταθέσεων, οι οποίες θα συμβάλουν σε ορθές αποφάσεις για την επιλογή προϊόντων που ταιριάζουν καλύτερα στις ανάγκες των ατόμων», δήλωσε η Διοικήτης κα Angelovska Bezhoska. Η Πρόεδρος του MBA κα Stevkova Sterieva υπογράμμισε ότι οι τράπεζες και τα ταμειυτήρια που είναι μέλη του Τραπεζικού Συλλόγου είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που δημοσιεύουν, τακτικά και με διαφάνεια, δεδομένα για τις δραστηριότητές τους. «Η καθιέρωση μιας τυποποιημένης προσέγγισης για τη δημοσίευση δεδομένων για καταθετικά και πιστωτικά προϊόντα σε νοικοκυριά θα συμβάλει σε ακόμη μεγαλύτερη διαφάνεια και ευκολότερη συγκρισιμότητα των τραπεζικών προϊόντων», σημείωσε η κα Stevkova Sterieva. Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο τύπου της Κεντρικής Τράπεζας, οι οδηγίες καθορίζουν τη μορφή, τον τρόπο και τα δεδομένα που δημοσιεύονται για τραπεζικά προϊόντα για τον πληθυσμό, μεμονωμένα, από κάθε τράπεζα και ταμειυτήριο για τα προϊόντα τους. Οι όροι προβλέπονται να εμφανίζονται στους ιστότοπους των τραπεζών και των ταμειυτηρίων, καθώς και στον ιστότοπο της Κεντρικής Τράπεζας και να ενημερώνονται τακτικά από τράπεζες και ταμειυτήρια, τουλάχιστον μία φορά κάθε τρεις μήνες.

-Ολοκλήρωση της συγχώνευσης των Ohrid Bank και Sparkasse Bank

Με τη διοργάνωση μιας εκδήλωσης με τίτλο «Μαζί μπορούμε να κάνουμε περισσότερα», ολοκληρώθηκε η συγχώνευση Τράπεζας Ohrid με την αυστριακή τραπεζική επιχείρηση Sparkasse. Το έργο συγχώνευσης των δύο τραπεζών ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2019 και ολοκληρώθηκε στις 20.7.2021, με τη δημιουργία της νέας τράπεζας, η οποία γίνεται η 4^η μεγαλύτερη τράπεζα της χώρας, αμέσως μετά τις Stopanska, NLB και Komercijalna.

1.4 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών/Πληροφορικής

-Η εθνική στρατηγική ΤΠΕ είναι το κλειδί για την επιτάχυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού

Η Κυβέρνηση, μέσω του Υπουργείου Κοινωνίας της Πληροφορίας και Διοίκησης, δεσμεύεται έντονα να χρησιμοποιήσει τα οφέλη της βιομηχανίας ΤΠΕ σε μια προσπάθεια δημιουργίας μιας προηγμένης κοινωνίας της πληροφορίας, δήλωσε πρόσφατα ο Υπουργός Κοινωνίας της Πληροφορίας και Διοίκησης κ. Jeton Shaqiri, στο πλαίσιο ανοιχτής δημόσιας συζήτησης σχετικά με την εθνική στρατηγική ΤΠΕ 2021-2025, η οποία δεν έχει ακόμη εγκριθεί από την Κυβέρνηση. Η στρατηγική ΤΠΕ, δήλωσε ο κ. Shaqiri, αποσκοπεί στην αύξηση της παραγωγικότητας, της αποτελεσματικότητας και των καινοτομιών στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, και θεωρείται εξαιρετικά σημαντική για την ενίσχυση της ψηφιακής υποδομής της Κυβέρνησης, τη ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, τη δημιουργία ψηφιακής υπηρεσίας, κοινού κυβερνητικού κέντρου δεδομένων και ενός εθνικού δικτύου οπτικών μεταφορών. Τα έγγραφα της στρατηγικής προετοιμάστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του 2020 σύμφωνα με τους όρους του έργου που χρηματοδοτείται από την ΕΕ για την προετοιμασία μιας μακροπρόθεσμης και εθνικής στρατηγικής ΤΠΕ. «Η μακροπρόθεσμη εθνική στρατηγική ΤΠΕ και το σχέδιο δράσης θα χρησιμεύσουν ως ομπρέλα για όλες τις δραστηριότητες της Κυβέρνησης που συνδέονται με τις ΤΠΕ και τη ψηφιοποίηση», δήλωσε ο Υπουργός κ. Shaqiri. Σύμφωνα με τον ίδιο, είναι ύψιστης σημασίας να

γεφυρωθεί το ψηφιακό χάσμα μεταξύ της χώρας και των κρατών μελών της ΕΕ και να επιταχυνθεί ο ψηφιακός μετασχηματισμός.

1.5 Αγροτικός τομέας και τομέας Τροφίμων

-Ο Π/Θ κ. Zaen συναντά τον Διευθυντή του «Exit» και επενδυτές στην παραγωγή ιατρικής κάνναβης

Ο Πρωθυπουργός κ. Zoran Zaen πραγματοποίησε συνάντηση, την Πέμπτη 15.7.2021, στο κτίριο της Κυβέρνησης, με τον Γενικό Διευθυντή του Μουσικού Φεστιβάλ «Έξοδος» στη Σερβία, τον κ. Dusan Kovacevic και τους Αμερικανούς παραγωγούς κάνναβης για ιατρικούς σκοπούς, τους παίκτες του αμερικανικού ποδοσφαίρου κ.κ. Lance Briggs, Turk McBride και Donnie Caldwell. Στη συνάντηση, οι συνομιλητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η Βόρεια Μακεδονία είναι ένα ελκυστικό μέρος για πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα της ιατρικής κάνναβης, με τους Αμερικανούς καλεσμένους να παρουσιάζουν δυνατότητες για άνοιγμα εργοστασίων ιατρικής κάνναβης στη χώρα. Οι κ.κ. Zaen και Kovacevic συζήτησαν επίσης τις δυνατότητες οργάνωσης δραστηριοτήτων φεστιβάλ στη Βόρεια Μακεδονία, ως ώθηση για τη βιομηχανία εκδηλώσεων κατά τη μετά-COVID περίοδο.

-10% των κερδών τους στο κράτος θα πληρώνουν οι επιχειρήσεις παραγωγής ιατρικής κάνναβης

Στο νέο νομοσχέδιο για τον έλεγχο των ναρκωτικών και των ψυχοτρόπων ουσιών που πέρασε η Κυβέρνηση προβλέπεται η καταβολή του 10% των κερδών των επιχειρήσεων παραγωγής ιατρικής κάνναβης στο κράτος, ενώ ειδικός οργανισμός θα ελέγχει τις σχετικές δραστηριότητες των επιχειρήσεων για την ανάπτυξη της ιατρικής κάνναβης. Ο πρωθυπουργός κ. Zaen ανέφερε ότι αυτό θα φέρει περισσότερες επενδύσεις και θα δημιουργήσει περισσότερες καλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Ο νέος νόμος επιτρέπει πλέον την εξαγωγή αποξηραμένων ανθών που προέρχονται από καλλιέργεια κάνναβης για ιατρικούς σκοπούς. Περισσότερα στοιχεία για τον τομέα της ιατρικής/ φαρμακευτικής κάνναβης στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας μπορείτε να βρείτε στη σχετική κλαδική μελέτη του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://agora.mfa.gr/infofiles-menu/infofile/75407>.

-Ημέρες πληροφόρησης IPARD στο Βερονο

Εκπρόσωποι του Οργανισμού Οικονομικής Υποστήριξης της Γεωργίας και της Αγροτικής Ανάπτυξης σε συνεργασία με εκπροσώπους του φορέα διαχείρισης IPARD παρακολούθησαν τις ημέρες ενημέρωσης του IPARD στο Βερονο, μεταξύ των πρώτων Δήμων στον οποίο πραγματοποιείται αυτή η δράση. Σύμφωνα με ενημέρωση του Οργανισμού Οικονομικής Υποστήριξης της Γεωργίας, εκπρόσωποι της επιχειρηματικής κοινότητας έδειξαν ενδιαφέρον για τη δυνατότητα ανάπτυξης νέων προϊόντων σε τομείς όπως: εκχυλίσματα βοτάνων, μπαχαρικά, αρτοσκευάσματα, προϊόντα φρούτων και ανάπτυξη ικανοτήτων. Υπήρχε επίσης ενδιαφέρον για τη διατήρηση και προώθηση των παραδοσιακών χειροτεχνιών. Επεσήμανε δε ότι μέσω αυτής της Δημόσιας Πρόσκλησης διατίθενται συνολικά 9,6 εκατ. ευρώ, σημειώνοντας ότι το ποσό της οικονομικής υποστήριξης ανά χρήστη κυμαίνεται από 1.500 έως 1 εκατ. ευρώ, εξαιρουμένου του φόρου προστιθέμενης αξίας, με απόδοση επένδυσης έως και 65% στις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες. Τα κεφάλαια αυτής της δημόσιας πρόσκλησης μπορούν να επενδυθούν σε εναλλακτική γεωργική παραγωγή, παραγωγή τροφίμων και ποτών για τους ακόλουθους τύπους επενδύσεων: αλκοολούχα προϊόντα φρούτων και μπίρας, κέικ, ζυμαρικά και προϊόντα αρτοποιίας, εκχυλίσματα τσαγιού και βοτάνων, μπαχαρικά και βότανα, ψάρια γλυκού νερού, καβούρια και μαλάκια, καθώς και παραγωγή μη διατροφικών προϊόντων, χειροτεχνίες σύμφωνα με το βιβλίο κανόνων για τον προσδιορισμό των δραστηριοτήτων που μπορούν να εκτελέσουν οι τεχνίτες, παροχή υπηρεσιών στη γεωργία και ανάπτυξη υπηρεσιών για τον αγροτικό πληθυσμό και την προώθηση του αγροτικού τουρισμού. Τα κεφάλαια από αυτό το μέτρο, όπως δήλωσαν, ενισχύουν άμεσα την απασχόληση και αυξάνουν την οικονομική δραστηριότητα στις αγροτικές περιοχές. Η ενημέρωση του IPARD info-days θα συνεχιστεί και σε άλλους Δήμους της χώρας.

-Δείκτες τιμών στη γεωργία, Ιούνιος 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης τιμών στη γεωργία τον Ιούνιο του 2021 αυξήθηκε κατά 10,1% στην ομάδα εισαγωγής, ενώ στην ομάδα παραγωγής μειώθηκε κατά 4,3% σε σύγκριση με τον Ιούνιο του προηγούμενου έτους. Τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, ο δείκτης

τιμών για την εισαγωγή 1 (αγαθά που καταναλώνονται σήμερα στη γεωργία) ήταν 110,7 και ο δείκτης τιμών για την εισαγωγή 2 (επενδύσεις στη γεωργία) ήταν 101,2. Στην ομάδα παραγωγής τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, ο δείκτης τιμών της παραγωγής καλλιεργειών ήταν 94,1 και ο δείκτης τιμών της κτηνοτροφικής παραγωγής ήταν 99,3.

1.6 Βιομηχανικός Τομέας

-Αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής τον Ιούνιο κατά 9,5%

Σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, η βιομηχανική παραγωγή τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του περασμένου έτους, αυξήθηκε κατά 9,5% και 6,6% το πρώτο εξάμηνο του έτους, σε σύγκριση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, η βιομηχανική παραγωγή στον τομέα των ορυχείων και λατομείων αυξήθηκε κατά 9,9%, στον τομέα της μεταποίησης αυξήθηκε κατά 10,8%, ενώ στον τομέα της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού μειώθηκε κατά 8%.

-Δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής, Ιούνιος 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, ήταν 109,5. Η βιομηχανική παραγωγή στον τομέα «Ορυχείων και Λατομείων» τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, αυξήθηκε κατά 9,9%, στον τομέα της «Μεταποίησης» αυξήθηκε κατά 10,8%, ενώ στον τομέα της «Προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» μειώθηκε κατά 8,0%. Η αύξηση του τομέα της «Μεταποίησης» οφείλεται κυρίως στην αυξημένη παραγωγή: προϊόντων καπνού, κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων, χημικών ουσιών και προϊόντων, ελαστικών και πλαστικών προϊόντων, άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων, βασικών μετάλλων, μεταλλικών προϊόντων, εκτός από μηχανήματα και εξοπλισμό, ηλεκτρολογικού εξοπλισμού, μηχανημάτων και μηχανοκίνητων οχημάτων, ρυμουλκούμενων και ημιρυμουλκούμενων. Η βιομηχανική παραγωγή από τους Κύριους Βιομηχανικούς Ομίλους τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, ήταν υψηλότερη στα «Ενδιάμεσα αγαθά, εκτός από την ενέργεια» κατά 25,4%, τα «Διαρκή καταναλωτικά αγαθά» κατά 52,9% και τα «Μη διαρκή καταναλωτικά αγαθά» κατά 13,7%, αλλά χαμηλότερη στην «Ενέργεια» κατά 23,8% και τα «Κεφαλαιουχικά αγαθά» κατά 1,6%. Ο δείκτης βιομηχανικής παραγωγής κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2021, σε σύγκριση με την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2020, ήταν 106,6.

-Δείκτες του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία, Ιούνιος 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, ήταν 99,3. Ο αριθμός των εργαζομένων στη βιομηχανία στον τομέα Ορυχείων και Λατομείων τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, μειώθηκε κατά 7,2%, στον τομέα Μεταποίησης μειώθηκε κατά 0,1%, ενώ στον τομέα της Παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού μειώθηκε κατά 2,6%. Ο αριθμός των εργαζομένων στη βιομηχανία από τους Κύριους Βιομηχανικούς Ομίλους τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, ήταν χαμηλότερος στην Ενέργεια κατά 3,8% και στα Μη Διαρκή Καταναλωτικά Αγαθά κατά 5,1%, αλλά υψηλότερος στα Ενδιάμεσα Αγαθά, εκτός από την ενέργεια κατά 0,1%, στα Κεφαλαιουχικά Αγαθά κατά 8,1% και στα Διαρκή Καταναλωτικά Αγαθά κατά 5,9%. Ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2021, σε σύγκριση με την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2020, ήταν 97,6.

1.7 Τομέας Τουρισμού

-HOTAM: Έως το 70% των δυνατοτήτων των ξενοδοχείων θα καλυφθεί αυτό το καλοκαίρι

Ο Πρόεδρος της HOTAM (της Οργάνωσης Ιδιοκτητών Ξενοδοχείων Βόρειας Μακεδονίας) κ. Krste Blazeski ενημέρωσε ότι μέχρι τον Ιούλιο τ.ε. η πληρότητα των ξενοδοχείων στην Αχρίδα έχει καλυφθεί περίπου κατά το ήμισυ. Εκτίμησε δε ότι το ποσοστό θα υπερβεί το 70% τον Αύγουστο τ.ε. Επιπλέον ανέφερε ότι, οι έως τώρα καταγεγραμμένες αφίξεις ξένων τουριστών δεν αρκούν για μια επιτυχημένη καλοκαιρινή σεζόν. Εκτός από τα προβλήματα που συνδέονται με την πανδημία COVID-19, δήλωσε ότι, οι επαγγελματίες του κλάδου

αντιμετωπίζουν δυσκολίες με τις αδειοδοτήσεις κτηρίων κοντά στη λίμνη, πολλά από τα οποία κατεδαφίστηκαν τις τελευταίες εβδομάδες, διότι κατασκευάστηκαν σε προστατευόμενες περιοχές. «Χρειαζόμαστε σύντομα μια νέα στρατηγική για την αειφόρο τουριστική ανάπτυξη», δήλωσε ο κ. Blazeski.

1.8 Τομέας Εμπορίου

-Παρά το άνοιγμα της διασυνοριακής διάβασης Νίκης – Medzhitlija δεν επιτυγχάνεται πλέον ούτε το 10% του τζίρου στα εμπορικά καταστήματα του Μοναστηρίου (Bitola)

Σύμφωνα με ρεπορτάζ του καναλιού Teima, κατά τη διάρκεια της πανδημίας έκλεισε μεγάλος αριθμός καταστημάτων στη παραδοσιακή αγορά «Τσαρσί» στο Μοναστήρι (Bitola), η οποία, σύμφωνα με το ρεπορτάζ, ήταν ο κύριος προορισμός πολιτών από γειτονικές περιοχές της Ελλάδας. Οι έμποροι ισχυρίζονται ότι, μολονότι άνοιξε η διασυνοριακή διάβαση, η οποία είχε κλείσει, εξ αιτίας των μέτρων κατά του covid, δεν επιτυγχάνεται πλέον ούτε το 10% του τζίρου πριν από την πανδημία. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της συνοριακής διάβασης “Medzhitlija”, η συχνότητα διέλευσης επιβατών και οχημάτων από την Ελλάδα είναι πολύ χαμηλότερη σε σύγκριση με την ίδια περίοδο των προηγούμενων ετών, ενώ, όπως αναφέρεται, ο λόγος για αυτό πιθανώς είναι η περίπλοκη διαδικασία εισόδου στην Ελλάδα, τόσο για τους αλλοδαπούς όσο και για τους Έλληνες που επιστρέφουν στην Ελλάδα. «Από το άνοιγμα της συνοριακής διάβασης της Νίκης έως και σήμερα ο συνολικός αριθμός των επιβατών που έχουν εισέλθει από τη συνοριακή διάβαση “Medzhitlija” είναι 24.500, ήτοι σχεδόν εξαπλάσια μείωση σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη», τόνισε ο βοηθός διοικητή της συνοριακής αστυνομίας της διάβασης “Metzhitlija”. Στο ίδιο ρεπορτάζ αναφέρεται, επίσης, ότι αυτό το μήνα από την εν λόγω συνοριακή διάβαση εισήλθαν στη χώρα μόνο 2.700 Έλληνες πολίτες, δηλαδή περίπου εκατό επιβάτες την ημέρα, ενώ παλαιότερα αυτός ο αριθμός ανερχόταν περίπου στους 600 επιβάτες ανά ημέρα. Τον ίδιο μήνα, όπως αναφέρει το ρεπορτάζ, 6.800 πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας μετέβησαν στις ελληνικές παραλίες μέσω της εν λόγω συνοριακής διάβασης.

- Συνεργασία της κροατικής εταιρείας Asura με το East Gate Mall

Η Asura Facility Management Skopje, μέλος του Κροατικού Ομίλου Asura, υπέγραψε πρόσφατα συμφωνία στην πόλη των Σκοπίων σχετικά με τις υπηρεσίες διαχείρισης του East Gate Mall, το μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο στη Βόρεια Μακεδονία, αλλά και μεταξύ των μεγαλύτερων στη Ν.Α. Ευρώπη. Μέσω μιας πολυετούς Συμφωνίας Επιχειρηματικής Συνεργασίας, που υπογράφηκε από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της East Gate Mall, κ. Igor Dankon και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο της Asura στη Βόρεια Μακεδονία κ. Stefan Handjiski, η κροατική εταιρεία Asura θα παρέχει όλες τις απαραίτητες ολοκληρωμένες υπηρεσίες συντήρησης εγκαταστάσεων. Ειδικότερα, προβλέπονται τεχνικές υπηρεσίες (σχεδιασμός, φροντίδα και συντήρηση όλων των τεχνικών συστημάτων) και διαχείριση εγκαταστάσεων υποδομής (καθαρισμός, συντήρηση περιβάλλοντος και φυσική και τεχνική προστασία). Αυτή η συνεργασία θα οδηγήσει στη δημιουργία περισσότερων από 160 νέων θέσεων εργασίας στον τομέα της τεχνικής επίβλεψης, της καθαριότητας και της φυσικής προστασίας των εγκαταστάσεων, όπως επισημάνθηκε κατά την υπογραφή της σύμβασης. Το εμπορικό κέντρο διαθέτει 57 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα χώρο για αγορές (ψώνια), ενώ στην ίδια τοποθεσία οι επενδυτές αναπτύσσουν ένα επιχειρηματικό πάρκο εντός του οποίου θα υπάρχουν 50.000 τ.μ. γραφείων, καθώς και ένα τμήμα κατοικιών με μικτή έκταση που καλύπτει πάνω από 200.000 τ.μ. με 1.600 διαμερίσματα. Το έργο θα περιβάλλεται από 25 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα πρασίνου και θα είναι ανοιχτό στους επισκέπτες στα μέσα Οκτωβρίου 2021.

-Δείκτες κύκλου εργασιών στο εμπόριο, Ιούνιος 2021

Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Ιούνιο του 2021, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2020, ο κύκλος εργασιών αυξήθηκε στις ακόλουθες ομάδες/κατηγορίες: Λιανικό εμπόριο τροφίμων, ποτών και καπνού (κατά 7,4% σε ονομαστικούς όρους και 5,5% σε πραγματικούς όρους), Λιανικό εμπόριο μη εδώδιμων, εκτός καυσίμων (κατά 11,8% σε ονομαστικούς όρους και 10,2% σε πραγματικούς όρους), Λιανικό όριο, εκτός από τα καύσιμα αυτοκινήτων (κατά 9,6% σε ονομαστικούς όρους και 7,9% σε πραγματικούς όρους) και Λιανικό εμπόριο καυσίμων αυτοκινήτων (κατά 53,6% σε ονομαστικούς όρους και 30,7% σε πραγματικούς όρους).

1.9 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος

-Δυσλειτουργίες στους χώρους υγειονομικής ταφής στη Γευγελή

Σχεδόν τρία χρόνια μετά την εγκατάσταση του νέου χώρου υγειονομικής ταφής στη Γευγελή, που χτίστηκε εξ ολοκλήρου με δωρεά από την ιαπωνική κυβέρνηση, εξακολουθεί να μην λειτουργεί. Αντίθετα, τα αστικά απόβλητα ολόκληρου του Δήμου μεταφέρονται στον χώρο υγειονομικής ταφής κοντά στο Suna Reka, το οποίο δεν πληροί ούτε τα ελάχιστα περιβαλλοντικά πρότυπα. Οι συχνές πυρκαγιές αυτό το καλοκαίρι είναι ένα σοβαρό περιβαλλοντικό πρόβλημα για την περιοχή, σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα.

-Απόφαση Κυβέρνησης για κλείσιμο παράνομων χωματερών σε 18 Δήμους της Βόρειας Μακεδονίας

Στη συνεδρίαση της 19^{ης} Ιουλίου τ.ε., η Κυβέρνηση εξέδωσε απόφαση για το κλείσιμο των παράνομων χώρων υγειονομικής ταφής σε 18 Δήμους στις ανατολικές και βορειοανατολικές περιοχές της χώρας. Σύμφωνα με την TV Alsat, η απόφαση αφορά σε περισσότερες από 30 παράνομες χωματερές.

-Zoka Energy Solution Import: Έργο στρατηγικής επένδυσης στο Negotino με εργοστάσιο παραγωγής ενέργειας από την καύση αποβλήτων

Η Κυβέρνηση αποφάσισε να εντάξει το έργο "Green Power Plant" που αφορά στην κατασκευή εργοστασίου παραγωγής ενέργειας από την καύση αποβλήτων στο Negotino, της εταιρείας "Zoka Energy Solution Import", στο καθεστώς στρατηγικού επενδυτικού έργου, καθώς πληροί τους όρους σύμφωνα με τον νόμο για τις στρατηγικές επενδύσεις. Όπως σημειώνουν τα τοπικά μέσα ενημέρωσης, στο παρελθόν υπήρχαν αντιδράσεις από πολιτικούς ακτιβιστές που δεν ήθελαν κοντά τους το εν λόγω έργο το οποίο θα καίει δημοτικά απόβλητα. Ο Πρωθυπουργός κ. Ζάεφ, από την άλλη πλευρά, διαβεβαίωσε τους πολίτες ότι το εργοστάσιο θα δώσει τη λύση για τη ρύπανση από τις χωματερές και τους παράνομους χώρους υγειονομικής ταφής, ότι θα αποτρέψει την εκπομπή τοξικών αερίων, θα σταματήσει τη ρύπανση του εδάφους και των υπόγειων υδάτων και δεν θα υπάρξουν ανεξέλεγκτες πυρκαγιές σε χώρους υγειονομικής ταφής. Σύμφωνα με τον κ. Zaev, πρόκειται για ένα εργοστάσιο το οποίο θα λειτουργεί χωρίς καμινάδα, δηλαδή θα είναι κλειστού τύπου, σύμφωνα με το παράδειγμα της Λιουμπλιάνα, του Λονδίνου και άλλων ευρωπαϊκών πόλεων. Σύμφωνα με στοιχεία του Κεντρικού Μητρώου, ο μοναδικός ιδιοκτήτης της "Zoka Energy Solution" είναι ο επιχειρηματίας κ. Filip Blazen και η εταιρεία ιδρύθηκε πέρυσι, με ιδρυτική επένδυση τουλάχιστον 5.000 ευρώ.

-Παράταση δύο ετών για εφαρμογή των συστάσεων της UNESCO στην περιοχή της Αχρίδας

Η Γραμματεία και τα Συμβουλευτικά Όργανα της ΟΥΝΕΣΚΟ έδωσαν στη Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία επιπλέον προθεσμία δύο ετών για την εφαρμογή των συστάσεων της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς του ΟΗΕ για να αποφευχθεί η μεταφορά της περιοχής της Αχρίδας στον κατάλογο της Παγκόσμιας Πολιτιστικής και Φυσικής Κληρονομιάς σε κίνδυνο. Η Επιτροπή Παγκόσμιας Κληρονομιάς του ΟΗΕ για την Εκπαίδευση, την Επιστήμη και τον Πολιτισμό, κατά την 44η σύνοδό της στην κινεζική πόλη Fuzhou, αποδέχθηκε την πρόταση της Εθνικής Επιτροπής για την UNESCO της Βοσνίας - Ερζεγοβίνης να διαγράψει τις διατάξεις του σχεδίου απόφασης που σήμαινε τη μεταφορά της περιοχής στον κατάλογο των απειλούμενων θησαυρών παγκόσμιας αξίας. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη δικαιολόγησε την πρότασή της με την ανάγκη να ενθαρρύνει τη Βόρεια Μακεδονία και την Αλβανία στις προσπάθειές τους να ανταποκριθούν στις συστάσεις προηγούμενων εκθέσεων και να υποστηρίξουν από κοινού τις δραστηριότητες που εφαρμόζουν για την αντιμετώπιση των προκλήσεων. Η πρόταση τροποποίησης της απόφασης της Β-Ε υποστηρίχθηκε από τη Ρωσία, την Ουγγαρία, τη Σαουδική Αραβία, την Κίνα και τη Γουατεμάλα. Οι Εθνικές Επιτροπές της UNESCO της Νορβηγίας, του Μπαχρέιν και της Αυστραλίας αποφάσισαν να μετακινήσουν την περιοχή της Αχρίδας στον κατάλογο των απειλούμενων παγκόσμιων θησαυρών, θεωρώντας ότι έτσι θα τους παρακινήσουν περαιτέρω στην προσπάθειά τους να εφαρμόσουν ολοκληρωμένα μέτρα και δραστηριότητες για την εξάλειψη των καταχωρημένων απειλών. Η Υπουργός Πολιτισμού της Βόρειας Μακεδονίας κα Irena Stefanoska επεσήμανε ότι η χώρα της έχει επιδείξει επιμονή και ετοιμότητα τα τελευταία δύο χρόνια για να εντείνει τις προσπάθειες για την εκπλήρωση των συστάσεων και των παρατηρήσεων της UNESCO και ζήτησε παράταση των προθεσμιών, ώστε να καταστεί δυνατή η περαιτέρω δράση σε όλους τους τομείς για πρόσθετη προστασία του παγκόσμιου πολιτιστικού και φυσικού πλούτου. Η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και η Νορβηγία είναι επιφορτισμένες με τη δημιουργία κοινής ομάδας για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων και την ενημέρωση της Γραμματείας και της Επιτροπής Παγκόσμιας Κληρονομιάς. Επιπλέον, η Βόρεια Μακεδονία και η Αλβανία πρέπει να υποβάλουν στο Κέντρο Παγκόσμιας Κληρονομιάς ενημερωμένη κοινή έκθεση για την κατάσταση της περιοχής έως την 1η

Φεβρουαρίου 2023, συμπεριλαμβανομένης έκθεσης σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή των ανωτέρω παρατηρήσεων, η οποία θα οδηγήσει σε περαιτέρω σχετικές δραστηριότητες.

-Ο Δήμος Aerodrom εγκρίνει 420 αιτήσεις για επιδοτήσεις ποδηλάτων

Ο Δήμος Aerodrom έκλεισε τη δημόσια πρόσκληση για τους πολίτες για επιδοτήσεις στην αγορά νέων ποδηλάτων. Έχουν εγκριθεί 420 αιτήσεις και αυτοί οι πολίτες θα λάβουν κάλυψη 50% των εξόδων για νέα ποδήλατα, αλλά όχι περισσότερα από 3.000 δηνάρια. Από τον Δήμο Aerodrom δηλώνουν ότι ο στόχος αυτού του έργου είναι να ενθαρρύνει τους πολίτες να χρησιμοποιούν περισσότερο τα ποδήλατα ως μέσο μεταφοράς και έτσι να διατηρούν το περιβάλλον και να μειώνουν τις ποσότητες της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος

-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας

Το δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών στη Βόρεια Μακεδονία, Αρ. Τεύχους Νο.25/2021 από 30 Ιουλίου 2021, είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ - Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη AGORA: <https://agora.mfa.gr/infofiles/Tenders%20July%20II%20mk.pdf>

-Αύξηση 31% των αιτήσεων προστασίας εμπορικών σημάτων και 7,9% των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας στη Βόρεια Μακεδονία (α' εξάμ. 2021)

Το Κρατικό Γραφείο Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας (SOIP) κατέγραψε αύξηση 31% στον αριθμό των αιτήσεων προστασίας εμπορικών σημάτων, καθώς και 7,9% στις αιτήσεις προστασίας διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2020. Στατιστικά, το πρώτο εξάμηνο του 2020, υποβλήθηκαν 563 αιτήσεις προστασίας εμπορικών σημάτων στο SOIP, ενώ το πρώτο εξάμηνο του 2021 ο αριθμός αυτός αυξήθηκε σε 737 αιτήσεις. Όσον αφορά στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, το SOIP έλαβε 496 αιτήσεις για προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας κατά το πρώτο εξάμηνο του 2020, ενώ την ίδια περίοδο το 2021, υπήρχαν 535 αιτήσεις. Ο Διευθυντής του SOIP κ. Goran Gerasimovski εξέφρασε την ικανοποίησή του και δήλωσε ότι οι πολίτες έχουν αρχίσει να αναγνωρίζουν τη σημασία της προστασίας των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας, διότι όπως ανέφερε, δεν δημιουργούν μόνο το δικό τους εμπορικό σήμα με το οποίο γίνονται αναγνωρίσιμα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες τους στην αγορά, αλλά και προστατεύουν την επένδυσή τους από την πειρατεία. Εκτός από τα εμπορικά σήματα και τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, το SOIP παρέχει επίσης προστασία της γεωγραφικής ονομασίας και του βιομηχανικού σχεδιασμού.

-Bytqi: Βελτιώνονται οι προϋποθέσεις για την έναρξη μιας νέας επιχείρησης στη Βόρεια Μακεδονία

Ο κ. Fatmir Bytqi δήλωσε στη διαδικτυακή πύλη Faktor ότι, οι συνθήκες για την έναρξη μιας νέας επιχείρησης και τη δημιουργία νέων επιχειρήσεων βελτιώνονται συνεχώς, ενώ οι νέοι επιχειρηματίες αργά αλλά σταθερά καταλαμβάνουν σημαντική θέση στην εγχώρια οικονομία. Όπως ανέφερε ο κ. Bytqi, οι νέες, καινοτόμες επιχειρήσεις αποτελούν την κινητήρια δύναμη στις σύγχρονες οικονομίες. «Ως πρόσθετη υποστήριξη για την εγχώρια οικονομία, πριν από περίπου έξι μήνες, δημιουργήθηκε το Εθνικό Συμβούλιο Εκκίνησης. Στόχος του είναι η ανταλλαγή ιδεών, ώστε να δημιουργούνται νέες πολιτικές και ένα κλίμα που θα υποστηρίξει την ανάπτυξη, την καινοτομία, τη δημιουργικότητα και την επιτυχία των νέων επιχειρηματικών ιδεών που δημιουργούνται. Επί του παρόντος, τα έργα εγχώριων νεοσύστατων επιχειρήσεων συγχρηματοδοτούνται από το Ταμείο για την Καινοτομία και την Τεχνολογική Ανάπτυξη έως και το 70% της συνολικής αξίας του έργου», επεσήμανε ο κ. Bytqi.

-Η TELEKOM SRBIJA θα ξεκινήσει υπηρεσίες κινητής τηλεφωνίας στη Βόρεια Μακεδονία έως το τέλος του 2021

Η Telekom Srbija (MTS) ξεκίνησε τη διαδικασία ίδρυσης θυγατρικής στη Βόρεια Μακεδονία, σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα. Η εταιρεία στη Βόρεια Μακεδονία θα ονομάζεται Mtel (m:tel) και αρχικά θα προσφέρει δορυφορικές τηλεοπτικές υπηρεσίες – προγραμματισμένες να ξεκινήσουν μέσα σε ένα μήνα – ενώ οι κινητές υπηρεσίες και η πρόσβαση οπτικών ινών θα εισαχθούν μέχρι το τέλος του έτους. Σύμφωνα με δηλώσεις του Γενικού Διευθυντή της Telekom Srbija, κ. Vladimir Lucic, η εταιρεία σχεδίαζε την επέκτασή της στις αγορές της Βόρειας Μακεδονίας και της Αλβανίας εδώ και τρία χρόνια, αλλά οι προσπάθειες εισόδου στην αλβανική αγορά (αγοράζοντας την Telekom Albania) δεν ευόδωσαν. Ο κ. Lucic πρόσθεσε ότι η Telekom Srbija έχει ως στόχο να αποκτήσει παρουσία σε όλες τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

2. Οικονομικές ειδήσεις

-Οι υψηλότεροι μισθοί στη ΔτΒΜ καταβάλλονται στον τομέα ΙΤ και οι χαμηλότεροι στην κλωστοϋφαντουργία, Μάιος 2021

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Κρατική Στατιστική Υπηρεσία (SSO), στην κορυφή της λίστας των εργαζόμενων με τους υψηλότερους μισθούς είναι οι προγραμματιστές, δηλαδή εργαζόμενοι στον τομέα της πληροφορικής, οι οποίοι κερδίζουν κατά μέσο όρο πάνω από 72.000 δηνάρια, ήτοι 1.167 ευρώ, ανά μήνα (αύξηση 10% κατά την ίδια περίοδο πέρυσι). Ακολουθούν, οι υπάλληλοι φαρμακείου, όπου ο μέσος όρος υπερβαίνει τα 47.000 δηνάρια (762 ευρώ). Ακολουθούν οι εργαζόμενοι στον χρηματοοικονομικό τομέα, τις τηλεπικοινωνίες, τις αεροπορικές μεταφορές, τη διαχείριση αποβλήτων. Οι χαμηλότεροι μισθοί παρατηρούνται στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας. Στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας, ο μέσος μισθός είναι περίπου 22.600 δηνάρια (366 ευρώ) και στην κατασκευή ρούχων περίπου 17.500 δηνάρια (283 ευρώ). Ο μέσος μηνιαίος καθαρός μισθός στη χώρα για τον Μάιο ήταν 28.721 δηνάρια (465,5 ευρώ), ήτοι 283 δηνάρια υψηλότερος από τον Απρίλιο, σύμφωνα με την SSO.

-Μέσος μηνιαίος μεικτός μισθός που καταβάλλεται ανά εργαζόμενο, Μάιος 2021

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης του μέσου μηνιαίου ακαθάριστου μισθού που καταβλήθηκε ανά εργαζόμενο, τον Μάιο του 2021, σε σύγκριση με τον Μάιο του 2020, ήταν 108,9. Αυτή η αύξηση οφείλεται στην αύξηση του μέσου μηνιαίου ακαθάριστου μισθού που καταβάλλεται ανά εργαζόμενο στους τομείς: Τέχνες, ψυχαγωγία και διασκέδαση (29,8%), δραστηριότητες στέγασης και εξυπηρέτησης τροφίμων (28,7%) και άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών (14,7%). Αύξηση του μέσου μηνιαίου ακαθάριστου μισθού που καταβλήθηκε ανά εργαζόμενο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα σημειώθηκε στους τομείς Δραστηριότητες στέγασης και εξυπηρέτησης τροφίμων (7,3%), παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού (5,6%) και παροχή νερού, αποχέτευση, διαχείριση αποβλήτων και δραστηριότητες αποκατάστασης (5,5%). Ο μέσος μηνιαίος ακαθάριστος μισθός που καταβλήθηκε ανά εργαζόμενο τον Μάιο του 2021 ήταν 42.917 δηνάρια (695 ευρώ).

-Υπουργείο Οικονομικών: Η Βόρεια Μακεδονία εξόφλησε πλήρως ομόλογα του 2014, ύψους €500 εκατ.

Την Παρασκευή 23.7.2021, στην ολομέλεια του Κοινοβουλίου της Βόρειας Μακεδονίας, κατά την οποία οι βουλευτές συζήτησαν το σχέδιο αναθεωρημένου προϋπολογισμού για το 2021, ο Υπουργός Οικονομικών κ. Fatmir Besimi ενημέρωσε για την πλήρη εξόφληση των κρατικών ομολόγων (Eurobond) αξίας 500 εκατ. ευρώ, που εξέδωσε η Βόρεια Μακεδονία το 2014. Σύμφωνα με τον Υπουργό, το γεγονός αυτό αποδεικνύει την ισχυρή δέσμευση της χώρας για σταθεροποίηση του χρέους και τον περιορισμό του, βάσει των κριτηρίων του Μάαστριχτ, δηλαδή κάτω του 60% του ΑΕΠ. Το εν λόγω Eurobond, αξίας 500 εκατ. ευρώ, εκδόθηκε τον Ιούλιο του 2014, με περίοδο λήξης επτά ετών και επιτόκιο 3,975%. Τα κεφάλαια για την αποπληρωμή του χορηγήθηκαν μέσω ενός άλλου Eurobond, το οποίο εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2021, με επταετή περίοδο λήξης αλλά χαμηλό επιτόκιο, ύψους 1,625%. Το τελευταίο επιτόκιο του Ευρωομολόγου είναι 2,35 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερο από αυτό του Ευρωομολόγου που εκδόθηκε το 2014. Σημειώνεται ότι, το 2021, έδειξαν ενδιαφέρον να αγοράσουν τα Eurobond της Βόρειας Μακεδονίας, αξίας 700 εκατ. ευρώ, περί τους 130 επενδυτές. Σύμφωνα με τον κ. Besimi, το τελευταίο Ευρωομολόγο, εκτός του ότι χρησιμοποιείται για την αποπληρωμή του τρίτου Ευρωομολόγου, που εκδόθηκε το 2014, θα χρησιμοποιηθεί, επίσης, για τον μετριασμό των επιπτώσεων της υγειονομικής κρίσης, με τη χρηματοδότηση υγειονομικών και οικονομικών μέτρων. Το Υπουργείο Οικονομικών αναφέρθηκε στη ρευστότητα του προϋπολογισμού, προσθέτοντας ότι υπάρχει ικανοποιητική πραγματοποίηση εσόδων και δαπανών. Από την αρχή του έτους, τα έσοδα αυξήθηκαν κατά 15,6% σε σύγκριση με την ίδια περίοδο το 2020, ενώ ο αναθεωρημένος προϋπολογισμός για το 2021 προβλέπει αύξηση 4,7% στα έσοδα σε σύγκριση με τις αρχικές προβλέψεις. Όπως χαρακτηριστικά δήλωσε ο Υπουργός Οικονομικών κ. Fatmir Besimi στην ολομέλεια του Κοινοβουλίου: «Σήμερα αποδείξαμε τη ρευστότητα του προϋπολογισμού, αποπληρώνοντας τα 500 εκατ. ευρώ σε ομόλογα που εκδόθηκαν το 2014, με επιτόκιο 20 εκατ. ευρώ ετησίως. Αντίθετα, το Eurobond που εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2021 έχει ετήσιο επιτόκιο 8 εκατ. ευρώ. Αυτές οι πληροφορίες είναι ζωτικής σημασίας για τη σαφή εικόνα της κατάστασης του προϋπολογισμού και του τρόπου με τον οποίο διαχειριζόμαστε όλα τα προγράμματα που σχετίζονται με την κρίση». Η Βόρεια Μακεδονία έχει εκδώσει μέχρι στιγμής οκτώ ευρωομολόγα κατά την περίοδο 2005-2021. Τέσσερα από αυτά έχουν εξοφληθεί πλήρως. Τα υπόλοιπα αναμένεται να εξοφληθούν έως το 2028.

3. Ευρωπαϊκή προοπτική

-Βαλκανικό Βαρόμετρο: Μείωση εμπιστοσύνης Βόρειας Μακεδονίας προς την ΕΕ, στο 53% από το 70%
Η υποστήριξη για την ένταξη στην ΕΕ μεταξύ των πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας έχει μειωθεί στο 53%, σύμφωνα με την τελευταία έρευνα του «Βαλκανικού Βαρόμετρου», 2021. Η υποστήριξη για ένταξη στην ΕΕ στη Βόρεια Μακεδονία ήταν πάντα πάνω από 70%. Στην ερώτηση για το εάν η ένταξη στην ΕΕ θα είχε θετικές ή αρνητικές συνέπειες για την οικονομία της χώρας, το 53% των ερωτηθέντων από τη Βόρεια Μακεδονία απάντησαν θετικά, το 11% απάντησαν αρνητικά, ενώ το 33% ότι δεν θα είναι ούτε καλό ούτε κακό. Οι πολίτες του Κοσόβου και της Αλβανίας είναι πιο αισιόδοξοι, με το 91% και το 84% των ερωτηθέντων να βλέπουν θετικά την ένταξη στην ΕΕ. Η Σερβία παραμένει η μόνη χώρα στην περιοχή όπου λιγότεροι από τους μισούς (42%) των ερωτηθέντων υποστηρίζουν την ένταξη στην ΕΕ. Σε επίπεδο Δυτικών Βαλκανίων, το 63% των ερωτηθέντων υποστηρίζει την ένταξη στην ΕΕ, το 8% είναι κατά και το 27% των ερωτηθέντων έχουν ουδέτερη θέση. Από τους ερωτηθέντες από τη Βόρεια Μακεδονία, το 21% πιστεύει ότι η χώρα θα γίνει μέλος της ΕΕ έως το 2025, το 31% έως το 2030, και μεγάλο ποσοστό πιστεύει ότι η χώρα δεν θα γίνει ποτέ δεκτή στην ΕΕ. Η ομάδα των ερωτηθέντων από τα Δυτικά Βαλκάνια που δεν πιστεύουν ότι η χώρα τους θα γίνει ποτέ μέλος της ΕΕ αυξάνεται κάθε χρόνο. Φέτος, το ποσοστό αυτό είναι 22%. Οι πολίτες του Κοσόβου είναι οι πιο αισιόδοξοι και το 30% των ερωτηθέντων πιστεύουν ότι η χώρα τους θα γίνει μέλος της ΕΕ έως το 2025.

-Επιστολή από Βρυξέλλες: Προκειμένου να ενταχθεί η Βόρεια Μακεδονία στην ΕΕ, θα πρέπει να προσαρμόσει το φορολογικό καθεστώς των Βιομηχανικών Ζωνών στις πρόσφατες αποφάσεις των G7 για τη φορολόγηση των πολυεθνικών εταιρειών

Σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα, στις 16 Ιουνίου 2021, η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας έλαβε επιστολή από την ΕΕ, με την οποία της ζητείται να δηλώσει εάν αποδέχθηκε τη σύστασή της για αλλαγή του καθεστώτος λειτουργίας ξένων εταιρειών σε βιομηχανικές ζώνες, ως μέρος της δέσμευσης της χώρας για την ένταξη στην ΕΕ. Η προθεσμία απάντησης για την Κυβέρνηση της ΔτΒΜ είναι έως το 2022, ενώ η πλήρης εφαρμογή των αλλαγών στη φορολογική πολιτική πρέπει να έχει ολοκληρωθεί έως το 2025. Οι συστάσεις αφορούν σε αλλαγές στη φορολογική πολιτική, σύμφωνα με τις αποφάσεις των κρατών G7 (Καναδάς, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία, Ιαπωνία, Βρετανία και Ηνωμένες Πολιτείες). Συγκεκριμένα, οι Υπουργοί Οικονομικών των επτά ισχυρότερων οικονομιών του πλανήτη συμφώνησαν τον Ιούνιο τ.ε. στο Λονδίνο, στη φορολόγηση μεγάλων πολυεθνικών και ψηφιακών κολοσσών όχι στην έδρα τους, αλλά στις χώρες όπου πραγματοποιούν τους υψηλότερους τζίρους, ενώ προγραμματίζεται επίσης παγκόσμιος φορολογικός συντελεστής 15%. Σε αυτή τη μεταρρύθμιση του παγκόσμιου φορολογικού συστήματος συμφώνησαν και οι Υπουργοί Οικονομικών των G20 και των χωρών του ΟΟΣΑ. Πρόκειται για μια συμφωνία, μετά από προσπάθειες πολλών ετών, που οδηγεί σε μια νέα τάξη πραγμάτων, όσον αφορά στη διεθνή φορολόγηση μεγάλων εταιριών. Μέσω της συμφωνίας επιδιώκεται η αποτροπή δημιουργίας επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εταιρειών υψηλής τεχνολογίας σε χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές, στους λεγόμενους "φορολογικούς παραδείσους", όπου δημιουργείται η δυνατότητα πραγματοποίησης υπερκερδών. Μέχρι στιγμής, τρεις χώρες είναι επιφυλακτικές στην υποστήριξη αυτής της πρωτοβουλίας, οι Ιρλανδία, Ουγγαρία και Εσθονία, ενδεχομένως διότι, ορισμένες από τις μεγάλες εταιρείες τεχνολογίας εδρεύουν σε αυτές τις χώρες. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι, στην Ιρλανδία και την Ουγγαρία ο φόρος επί των κερδών είναι 12,5% και 9,5%, αντίστοιχα, ενώ, εφόσον εφαρμόσουν τη νέα φορολογική πολιτική, θα πρέπει να προσαρμόσουν το φόρο επί των κερδών, κατ' ελάχιστον, στο ποσοστό του 15%. Οι γενικότερες κατευθύνσεις που προκύπτουν από τις εν λόγω παγκόσμιες φορολογικές μεταρρυθμίσεις έχουν ήδη γίνει αποδεκτές στις Βρυξέλλες και η Βόρεια Μακεδονία έχει ήδη ειδοποιηθεί να προσαρμοστεί σε αυτές, εφόσον παραμείνει δεσμευμένη στο στόχο της ένταξης στην ΕΕ. Στην περίπτωση που η Κυβέρνηση της ΔτΒΜ ακολουθήσει τις εν λόγω φορολογικές μεταρρυθμίσεις, θα αλλάξουν ριζικά οι συνθήκες λειτουργίας όλων των ξένων εταιρειών στις Ζώνες Τεχνολογικής, Βιομηχανικής Ανάπτυξης, εντός των οποίων απολαμβάνουν σημαντικά φορολογικά κίνητρα. Από την άλλη πλευρά, πρόκειται για μια δύσκολη απόφαση για τη Βόρεια Μακεδονία, στο βαθμό που το έργο αυτών των εταιρειών, αποτελεί ήδη γίνει ένα σημαντικό μέρος της δομής της οικονομικής ανάπτυξής της, επί παραδείγματι, ως προς τον αριθμό των εργαζομένων (14.000 άτομα), το ποσοστό συμμετοχής στις εξαγωγές της χώρας (50%) και γενικότερα τις εισφορές στον κρατικό προϋπολογισμό που φτάνουν περίπου στα 30 εκατ. ευρώ/ετησίως. Η επιστολή της ΕΕ προς την Κυβέρνηση της Βόρεια Μακεδονία αναφέρει ότι εάν η χώρα δεν αποδεχτεί τη σύσταση, θα συμπεριληφθεί στον κατάλογο των μη συνεργαζόμενων χωρών.

-Υπογραφή 12 συμφωνιών διασυνοριακής συνεργασίας της Βόρειας Μακεδονίας με τη Βουλγαρία και το Κόσσοβο αξίας 3,6 εκατ. ευρώ

Ο Υπουργός Τοπικής Αυτοδιοίκησης κ. Goran Milevski υπέγραψε, στις 28.7.2021, συμφωνίες για τη συγχρηματοδότηση έργων διασυνοριακής συνεργασίας με τη Βουλγαρία και το Κόσσοβο. Τα κεφάλαια χορηγήθηκαν από το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας IPA, ενώ η εθνική συμμετοχή της Βόρειας Μακεδονίας, ύψους 15% του κόστους του έργου, ήτοι 337.000 ευρώ, δόθηκε από το Υπουργείο Τοπικής Αυτοδιοίκησης (η συγχρηματοδότηση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρήση κονδυλίων της ΕΕ). Όπως ανέφερε ο Υπουργός κ. Milevski, σε σχετικό δελτίο τύπου, από το πρόγραμμα διασυνοριακής συνεργασίας πρόκειται να χρηματοδοτηθούν 8 έργα με τη Βουλγαρία και 4 με το Κόσσοβο. Στην πρώτη περίπτωση η συνολική αξία ανέρχεται σε 2,7 εκατ. ευρώ, ενώ στο δεύτερη 900 χιλ. ευρώ. Ειδικότερα, ανέφερε ότι 100 έργα έχουν υλοποιηθεί με τη βοήθεια προενταξιακών κονδυλίων IPA στο πλαίσιο του βουλγαρικού προγράμματος, κατά την περίοδο του προγράμματος IPA I και 73 κατά την περίοδο του IPA II. Το πρόγραμμα του Κόσσοβου ξεκίνησε αργότερα, με αποτέλεσμα την υλοποίηση 12 έργων με εταίρους από τη χώρα αυτή. Ο κ. Milevski τόνισε ότι, αρχικά, οι ΜΚΟ και η Κοινωνία των Πολιτών ήταν υπεύθυνοι για την έγκριση κεφαλαίων, αλλά μετά την ενίσχυση των ικανοτήτων προγραμματισμού, οι Δήμοι, οι Περιφέρειες και οι δημόσιες επιχειρήσεις έχουν πλέον την ευθύνη να εγκρίνουν κονδύλια. Πρόσθεσε ότι το Υπουργείο είναι στη διάθεση των Δήμων και των δημόσιων επιχειρήσεων για βοήθεια στη σύνταξη των εγγράφων αίτησης. Ο Υπουργός δήλωσε την ετοιμότητα του Υπουργείου να ξεκινήσει τη διαδικασία εξουσιοδότησης για να αναλάβει τη διαχείριση του προγράμματος IPA III για τη διασυνοριακή συνεργασία με την Αλβανία και το Κόσσοβο, τα οποία διαχειρίζονται επί του παρόντος οι αντιπροσωπείες της ΕΕ στα Σκόπια και στην Πρίστινα, αντίστοιχα. Εξέφρασε την ελπίδα ότι, η διαδικασία θα ξεκινήσει σύντομα, και υπογράμμισε την εμπειρία που διαθέτει η Βόρεια Μακεδονία με τα προγράμματα IPA I και II.

4. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-USAID δωρίζει εξοπλισμό για τη διέλευση συνόρων Kjafasan - Qafe Thene

Η Αντιπροσωπεία του Οργανισμού Αναπτυξιακής Βοήθειας των ΗΠΑ (USAID) στη Βόρεια Μακεδονία δώρισε πρόσφατα εξοπλισμό αξίας περίπου 100.000 ευρώ, συμπεριλαμβανομένων σαρωτών και καμερών, στα γραφεία τελωνειακής διοίκησης της Βόρειας Μακεδονίας και της Αλβανίας, τα οποία πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στη διέλευση των συνόρων Kjafasan-Qafe Thane. Η δωρεά προωθήθηκε από την Πρέσβη των ΗΠΑ στη Βόρεια Μακεδονία κα Kate Marie Byrnes και την Πρέσβη των ΗΠΑ στην Αλβανία κα Yuri Kim, στους εκπροσώπους του Γραφείου Τελωνειακής Διοίκησης της Βόρειας Μακεδονίας και της Αλβανίας, κ.κ. Ilija Janoski και Genti Gazheli, αντίστοιχα. Η Πρέσβης κα Byrnes δήλωσε ότι, η εν λόγω διέλευση των συνόρων έχει στρατηγική σημασία, διότι βρίσκεται στον Διάδρομο VIII, που συνδέει δύο θάλασσες (της Μαύρης Θάλασσας και της Αδριατικής) και ένα κράτος μέλος της ΕΕ (Βουλγαρία) με υποψήφια για ένταξη κράτη στην ΕΕ. Τόνισε ότι, ο νέος εξοπλισμός θα αποφέρει οφέλη τόσο στη Βόρεια Μακεδονία όσο και στην Αλβανία, διότι θα μειώσει τον απαραίτητο χρόνο για τα τελωνεία και άλλους ελέγχους. Από την άλλη πλευρά, η Πρέσβης των ΗΠΑ στην Αλβανία κα. Yuri Kim ανέφερε ότι ο εξοπλισμός θα επιτρέψει στα γραφεία τελωνειακής διοίκησης και των δύο χωρών να προσεγγίσουν υψηλότερα πρότυπα και να παρέχουν καλύτερες υπηρεσίες και ελέγχους ποιότητας. Σημειώνεται ότι, πριν από λίγο καιρό, οι Πρωθυπουργοί της Βόρειας Μακεδονίας και της Αλβανίας, κ.κ. Zoran Zaev και Edi Rama, αντίστοιχα, υπέγραψαν συμφωνία για τη δημιουργία μιας στάσης κοινού τελωνειακού ελέγχου (One Stop Shop) στη συνοριακή διέλευση Kjafasan - Qafe Thene, με στόχο την απλούστευση του εμπορίου και των ταξιδιών από τη μια χώρα στην άλλη.

-Βόρεια Μακεδονία & Αλβανία: Συνεργασία στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων

Ο Διευθυντής του Οργανισμού Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων κ. Nikolche Babovski και εκπρόσωποι του Υπουργείου Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης της Αλβανίας και της Υπηρεσίας Ασφάλειας Τροφίμων της χώρας συμφώνησαν τη Δευτέρα, 19.7.2021 για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών στον τομέα της ασφάλειας των τροφίμων και της προστασίας της υγείας και της ευημερίας των ζώων. Η συνάντηση επικεντρώθηκε στην ενίσχυση του διμερούς εμπορίου ζώντων ζώων και στις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται από τις κτηνιατρικές Αρχές των χωρών, ανέφερε ο Οργανισμός σε δελτίο τύπου. Οι συνομιλητές συμφώνησαν επίσης ότι η συνεργασία μεταξύ των θεσμικών οργάνων της χώρας στον τομέα της

ασφάλειας των τροφίμων και της προστασίας της υγείας και της ευημερίας των ζώων θα πρέπει να καταστεί επίσημη μέσω υπογραφής μνημονίου συνεργασίας, το συντομότερο δυνατό.

5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ του Οργανισμού Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων και της Δημόσιας επιχείρησης για τη συντήρηση των αυτοκινητοδρόμων και των περιφερειακών οδών

Ο Διευθυντής του Οργανισμού Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (FVA) κ. Nikolce Babovski και ο Διευθυντής της δημόσιας επιχείρησης για τη συντήρηση των αυτοκινητοδρόμων και των περιφερειακών οδών PE-Makedonijapat (sic) κ. Bekim Memedi, υπέγραψαν την Πέμπτη, 15.7.2021, Μνημόνιο Συνεργασίας. Το μνημόνιο επισημοποιεί τη συνεργασία για δραστηριότητες αναφοράς και διαχείριση των κουφαριών νεκρών ζώων που βρίσκονται σε κρατικούς δρόμους σε ολόκληρη τη χώρα, τα οποία εντοπίζονται από εργαζόμενους της αρμόδιας δημόσιας επιχείρησης κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Όπως επεσήμανε ο κ. Babovski, η υπογραφή αυτού του μνημονίου θα αυξήσει το επίπεδο προστασίας της υγείας των ζώων και των ανθρώπων, αλλά και την ασφάλεια της κυκλοφορίας σε κρατικούς δρόμους. Για την πραγματοποίηση αυτών των δραστηριοτήτων, θα συνάπτονται ειδικές συμφωνίες με κάθε υπάλληλο της PE και θα καθοριστούν οικονομικά μέσα για την υλοποίηση των δραστηριοτήτων.

-"Cineplex" - αίθουσες κινηματογράφου στο εμπορικό κέντρο East Gate Mall των Σκοπίων

Το κινηματογραφικό συγκρότημα «Cineplex» ξεκίνησε την Πέμπτη 15.7.2021 την κατασκευή νέου κινηματογραφικού συγκροτήματος στο εμπορικό κέντρο East Gate, το οποίο βρίσκεται επίσης υπό κατασκευή στα Σκόπια. Το συγκρότημα θα περιλαμβάνει 8 αίθουσες με συνολική χωρητικότητα περίπου 1.000 θέσεων, καλύπτοντας επιφάνεια περίπου 3.000 τετραγωνικών μέτρων. Για το σκοπό αυτό, το Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της "Cineplex" κ. Lukas Langhammer και ο Εκτελεστικός Διευθυντής των Σκοπίων East Gate κ. Igor Dankov υπέγραψαν Μνημόνιο Συνεργασίας. «Ο κινηματογράφος εμπλουτίζει την προσφορά ψυχαγωγίας του εμπορικού κέντρου και είμαστε χαρούμενοι για τη συνεργασία αυτή με τους ηγέτες της κινηματογραφικής βιομηχανίας στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, Cineplex», δήλωσε ο κ. Dankov. Το Cineplex λειτουργεί ήδη στο Skorje City Mall με 10 αίθουσες από το 2012.

-Πρώτωση στρατηγικής για την ανάπτυξη ικανοτήτων για χρηματοοικονομική έρευνα και δήμευση περιουσιακών στοιχείων

Η Εθνική Στρατηγική 2021-2023 για την ενίσχυση των ικανοτήτων για χρηματοοικονομική έρευνα και δήμευση περιουσιακών στοιχείων παρουσιάστηκε την Τετάρτη 21.7.2021, σε εκδήλωση στο Parliamentary (MPs) 'Club, στην οποία παραβρέθηκαν ως ομιλητές αρκετοί κορυφαίοι αξιωματούχοι. Παρουσιάστηκε το αποτέλεσμα πολλών μηνών εργασίας από κρατικούς θεσμούς που έχουν καταβάλει επιπλέον προσπάθειες για τη χάραξη στρατηγικής, η οποία αναμένεται να χρησιμεύσει ως κατευθυντήρια γραμμή για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του εγκλήματος και ως βάση για τη δημιουργία θεσμικών ικανοτήτων που εμπλέκονται στη διαδικασία χρηματοοικονομικής έρευνας και κατάσχεσης περιουσιακών στοιχείων που απορρέουν από ποινικές κατηγορίες. Στην εκδήλωση συμμετείχαν ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης κ. Ljupcho Nikolovski, ο οποίος είναι υπεύθυνος για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του εγκλήματος, της αιφόρου ανάπτυξης και του ανθρώπινου δυναμικού, ο Υπουργός Εσωτερικών κ. Oliver Spasovski και ο Επικεφαλής Εισαγγελέας κ. Ljubomir Joveski.

-20.505 μεταχειρισμένα οχήματα εισήχθησαν στη Βόρεια Μακεδονία, το α΄ εξάμηνο 2021

Σύμφωνα με στοιχεία της τελωνιακής διοίκησης της Βόρειας Μακεδονίας (CAM), το πρώτο εξάμηνο του 2021, ο συνολικός αριθμός μεταχειρισμένων οχημάτων που εισήχθησαν στη χώρα ήταν 20.505, ενώ ο αριθμός των νέων εισαγόμενων οχημάτων ήταν 3.140. Από τα μεταχειρισμένα οχήματα, τα 18,996 ήταν Ι.Χ. αυτοκίνητα, ήτοι 10.000 περισσότερα οχήματα σε σχέση με την ίδια περίοδο το 2020. Παράλληλα, 1.401 μεταχειρισμένα φορτηγά εισήχθησαν το πρώτο εξάμηνο του 2021, έναντι μόνο 489 νέων φορτηγών. Οι στατιστικές περιλαμβάνουν επίσης την εισαγωγή 10 μεταχειρισμένων λεωφορείων και 108 άλλων διαφορετικών οχημάτων για τη μεταφορά επιβατών.

6. Εκδηλώσεις και εκθέσεις

-Οικονομικό Φόρουμ (Σκόπια, 29 Ιουλίου 2021) / Τριμερής συνεργασία με την υπογραφή τριών συμφωνιών μεταξύ Βόρειας Μακεδονίας, Αλβανίας και Σερβίας / Μετονομασία της πρωτοβουλίας γνωστής ως “Mini Schengen”

Κατά τη διάρκεια του Οικονομικού Φόρουμ περιφερειακής συνεργασίας, που πραγματοποιήθηκε την Πέμπτη 29 τ.μ. στα Σκόπια, ο Π/Θ της Βόρειας Μακεδονίας κ. Ζόραν Ζάεφ, ο Π/Θ της Αλβανίας κ. Έντι Ράμα και ο ΠτΔ της Σερβίας κ. Αλεξάνταρ Βούτσιτς υπέγραψαν δύο μνημόνια κατανόησης και μια διακρατική συμφωνία, με στόχο τη διευκόλυνση της ζωής των ανθρώπων και της επιχειρηματικής κοινότητας στα Δυτικά Βαλκάνια. Τα εν λόγω έγγραφα, σύμφωνα με τις πηγές, θα θέσουν σε λειτουργία την πρωτοβουλία για τη βελτίωση των συνθηκών στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών, την ελεύθερη μετακίνηση των προσώπων και των εργαζομένων στις αγορές των τριών χωρών, καθώς και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών συνεργασίας των χωρών για την προστασία και διάσωση από καταστροφές. Η εκδήλωση που διοργανώθηκε από τα Επιμελητήρια των τριών χωρών συγκέντρωσε περισσότερες από 300 εταιρείες και εκπροσώπους διεθνών ιδρυμάτων και φορέων. Η περιφερειακή πρωτοβουλία, η οποία μέχρι σήμερα ονομαζόταν, ανεπισημώς, "mini-Schengen", όπως ανακοινώθηκε κατά τη διάρκεια του οικονομικού φόρουμ, θα αποκαλείται πλέον “Open Balkan”.

COVID-19: Μέτρα αντιμετώπισης της εξάπλωσης του ιού & σχετική με τον κορωνοϊό ειδησιογραφία

-111 εκατ. δηνάρια για τη στήριξη ταξιδιωτικών γραφείων, εστιατορίων για γάμους και νυχτερινών κέντρων διασκέδασης

Η Κυβέρνηση θα παράσχει εφάπαξ οικονομική στήριξη σε αδειοδοτημένα ταξιδιωτικά γραφεία, εστιατόρια για γάμους και νυχτερινά κέντρα, τα οποία υπέβαλαν αιτήματα οικονομικής στήριξης λόγω απωλειών εξ αιτίας της πανδημίας, στο πλαίσιο των μέτρων του έκτου οικονομικού πακέτου. Συνολικά θα υποστηριχθούν 382 νομικές οντότητες και το ποσό της στήριξης ανέρχεται σε 111 εκατ. δηνάρια περίπου, ή 1,8 εκατ. ευρώ, τα οποία θα καταβληθούν στις επιχειρήσεις τις επόμενες ημέρες.

Η Προϊσταμένη

Παγόνα Λάρδα
Σύμβουλος ΟΕΥ Α'